

עין משפט ונר מצוה

כה א מיי פ"א מהל' טומאת נדעת הל' ו': **כו** בו בן עיני כהשגות שט וכימי': **ג** ומיי' פ"י מהל' שגנות הלכה ה':

תורה אור השלם

1. ואם בדרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק אין מראה מן העור ושערה לא תפך לכן וחסויר הכהן את הגגע שבעת ימים: ויקרא יג ד
2. וקרא אתה הכהן והנה נחפץ שער לבן בבגרת ומראה עמק מן העור צרעת הוא בפכה פקחה ושפא אתו הכהן גגע צרעת הוא:

ויקרא יג כה
3. אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או ברת וקחה בעור בשרו לגגע צרעת ודבק אל אדון הכהן או אל אחד מקניו הכהנים: ויקרא יג ב
4. ועל כל הקרנים הקרנים ועל כל הגבעות יעשוהו ב יד וקחה כל הנותר בביתו יבוא להשפחתו לו לאגרות סוף וכבר לחם האמר ספתי נא אל אחת הבהרות לאכל פת לחם: שמואל א ב לו
6. וקרא הכהן והנה שאת לבנה בעור וקרא הפכה שער לכן ומחית בשר חי בשאת:

ויקרא יג י
7. בן אמר ודוקא רביעייתא מלבד רביעייתא תקוה בארעא די תרשנא מן כל מלכותא ותאכל כל ארעא ותדושנה ותיקדנה: דניאל ז כג

רבינו חננאל

6) הזה ליה למימר דהא שאת עדיפא פסיד. אמרי אין דהא תניא הכי ר' נתן אמר לא שאמר ר' עקיבא של סיד דיהה הימנה אלא של שאת דיהה הימנה. בברת עזה כשלג שאמר והנה מרים מצוירת כשלג. בהרת לבנה היא. אין לבנה למילה הימנה. תנא הטיל הכתוב הספחת בין שאת לבהרת. כשם שטפילה לוז כך טפילה לזו. ומנא לן שהספחת טפילה היא שנאמר ספחני נא אל אחת ההנהות לאכל פת לחם. שאת אין שאת אלא גבוהה שנאמר על ההרים הגבוהים ועל הגבעות הנשאות. ומראה עמק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל. שאת כצמר לבן שהוא נקי בן יומו שמכבנין אותו למילה. א"ר חנינא משל (דר' חנינא נדרבנן) למה הדבר דומה לתרי מלכי ותרי איפרכי. מלכו של זה למעלה מאיפרכו (של זה) דנפשיה וכן מלכו של זה למעלה מאיפרכו דנפשיה והוא כגון מלכא ורופילא אלקפאטא וריש גלותא. א"ל רב פפא לרבא שבו מלכא חשיב או קיסר. א"ל רבא בי חרשיה אכול ליה. פ"י מכה אוכלת לך בעיניך. כלומר אינך רואה טיבעא דמאן סגי בעלמא אלא טיבעא דקיסר קאולא כר' יוחנן דאמר מאי דכתיב ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה. זו רומי חייבת שטבעה יוצאה בכל העולם. 3) כדמרגנמינן בקרחתו בשחיקותיה שחיקוהו. פ"י בלאותיהם: **פתנ'** כל שיש בה ידיעה בתחלה כר' חז"ר בתורת כהנים מנין שאין חייב אלא בטומאת מקדש וקדשיו. הוהיר וענש על הטומאה במקדש. הוהיר ולא

^[1] נראה דל"ל ואל איתא על שאת דיהה הימנה הוה ליה כו'.

^[2] אולי צ"ל ושחקים פ"י בלאותיהם כדמרגנמינן בקרחתו בשחיקותיה.

^[3] אולי צ"ל ושחקים פ"י בלאותיהם כדמרגנמינן בקרחתו בשחיקותיה.

ו:

ואם איתא צ"תני של צמר דיהה הימנו. תימה דע"כ כתיב למיתני שלג וסיד דלת"ק קאי דקתני הפתוך שצשלג כיין המזוג צשלג הפתוך שצסיד כיין המזוג כחלז דכרי ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר כו' וי"ל דהיינו דקמשני אמרי אין כדתינא

כלומר לא נקט סיד דוקא אלא קאי את"ק או שמה רבי נתן מגיה נמי במילתיה דרבי ישמעאל שאת במקום סיד: **ואין** אחרת לבנה. והא דכתיב (טהלים קמו) הנותן שלג כלמר אורחיה דקרא למיתלי שאינו מניו במניו: **גל'ימא** דביתנא ושחקיה. פ'י צקונטרס דחדש יומר לבן ולא יתכן דכפ' כל היד (מדה דף ז.) משמע דשחקים לבנים יותר ומעלו טפי לצדיקה אלא לענין חשיבות נקט ליה דומיא דכל הני לעיל ומיהו נקדה י"ל דמעלו לצדיקה לפי שסר רכיס יותר אצל הקונטרס פירש שס לפי שס לבנים יותר: **ל**א הוהיר **אלא** ע' **טומאת** מקדש וקדשיו. פירש צקונטר' ואהרת קדש דכתיב צקדשים לא יאכל עד אשר יטער ומימה דצפרק בתרא דמכות (דף ד:) משמע דצין לרבי יוחנן וצין לריש לקיש אתי האי קרא לאהרת תרומה ואזהרת קדש נפק' ל' לרי' יוחנן מג"ש דטומאתו טומאתו ממקדש ולר"ל מכלל קדש לא תגע ויתכן פירוש הקונטרס להסוא תנא דאמר צפ' הערל (ויצמת עה. ושס) צוז צעל ג' ראיות ובמלורע מוחלט הכתוב מדבר ומאי אשר יטער עד דמיתיי כפרה והני אמוראי דמכות כרבי ישמעאל דפליג עליה תסס ומנוקי לה בתרומה ור' יוחנן גופיה מסיק לה צפרק הערל (שס דף עז.) משמיה דרבי ישמעאל אחיה דבר השוה צורעו של אהרן הוי אומר זה תרומה: **אימא** תרומה. פירוש אימא נמי תרומה אצל אין לפרש אימא דוקא תרומה אצל מקדש וקדש דאיכא כרת לא תסגי ליה צקרנן עולה ויורד דהא צסמוך לא פריך הכי אלא משום דכתיב ציה מיעוטא וה"נ דהוה מני למיפרך אימא טמא שמיטש שאפשר להיות איסור עבודה צלא איסור מקדש כגון שנטמא צעורה ויאל צלא ששייה והפך צלנורא דרך הליכתו כדאמר צפ"צ לקמן (דף ז:) אלא משום דהיא גופה גמר מתרומה צפרק אלו הן הנשרפינן (סנהדרין דף קג:) להכי נקט תרומה ומטומאת כהנים לא מני למיפרך שלא הוהירו אלא על המת והכל כתב שרן וענלה:

לא **אשכחן** עון מיתה דמחייב עי"ה קרבן. תימה ה"נ לא אשכחן עון כרת דמחייב עליה קרבן עולה ויורד 'ויס לומר דההוא טעמא עדיף ליה טפי:

עולה

וחייצין נמי קרבן על שגגת טומאה מה מנינו כשהזהיר וענש כרת על דזון טומאה צטומאת מקדש וקדשיו הזהיר וענש שנאמר (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש צקדשים לא יאכל עד אשר יטער (שס כג) הרי אזהרת קדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיה ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיתיי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ואם איתא. דלמר אחר שלג מני להו: **של אמר דיהה הימנה מיצעי** ליה. דיהה פלית"א צלע"ו: עמוקה וגבוה ללו דוקא קאמר אלא נראה כעמוקה: **י** **טפילה** לצהרם **מנלן**. לרצנן קצעי לה דאילו לרצי עקיבא לית ליה ריצוי טפילה לצהרת: **ספחני**. אספני: **כן יומו**. ציום הולדו: **מכבנין**. לשון הרחלים יולאות כבוות (שבת דף קג:): **וכמו** (גיטין דף יד:): נתנן ככנתי לבתי פרמו"ל והא' 6) צת נפש שקורין נושק"א שמצבדין צה פתיחות פי החלוק כך כשנולד הכבש והאס לוחכתו אין 8) אמרו נקי 9) צאותו יוס והרואה להנציטו למילת עושה לכבש מעטה עור ומכבנו עליו שלא יתפרד ונמלא הזמר מכוסה כל הימים: **מלכו של זה**. צהרת שהוא מלכו של סיד למעלה משאת שהוא מלכו של קרוס ולכן הן מטערפינן הצהרת והאיפרכו ואיפרכו של מלך זה סיד למעלה מאיפרכו של מלך זה סיד למעלה מקרוס וממילא שמעינן דסיד למטה משאת הוא: **אלא מלכו של זה למעלה מאיפרכיה דנפשי'**. כל איפרכוס הולך אחר מלכו כך כל מולדה מטערפת לאציה: הכי גרסינן ומלכו של **זה למעלה מאיפרכיה דנפשיה: מלכא ואלקפטא**. שני מלכים הם ומלכא חשיב מאלקפטא: **רופילא**. איפרכוס של מלכא: **וריש גלופא**. איפרכוס של אלקפטא: **כגון מלכא ואלקפטא**. כשמהלכין זה אחר זה כסדר זה הולכים: **האי זה למעלה מזה הוא אלא כגון מלכא ורופילא ואלקפטא וריש גלופא**. כשמהלכין שנים שנים כל איפרכוס הולך אחר מלכו: **צזור מלכא**. מלך פרס וקיסר מלך רומי וכל אחד יש לו איפרכוס: **הי מנייהו חשיב**. צזור או קיסר: **צחורשיא אילי** ליה. האיש הזה מוטמן ציערים כל ימיו שלא שמע צטייעה של מלכות רומי והוצרך לשאול זאת. ורצ פפא משום דאקדים רצא צזור מלכא לקיסר הוא דשילי' ורצא מיראה עשה שהיה מחמיו צמלכותו כדאמר צמס' חגיגה (דף ה:) **צדור דבי צזור** מלכא וגרצוהו: **רומי חייצם**. תרגום של רשעה שנאמר (מלכא ה) וקרלו להס גצול רשעה: **רצינא אחר**. משל דרצנן כגון גלימא דעמרא שהוא מלונן כשהוא חדש וליצונו מצהיק הרצה יותר משל טלית ישנה: **וגלימא דיוסנא ושחקיה**. שהחדש לבן הרצה משל ישן אצל החדשות של זו ושל זו קרצות להיות שוות. כך הצהרת גצוהה הרצה מן הסיד שהוא מולדמו ושאת מן הקרוס והאצות קרצים להיות שוים: **שאין הכסוב מדבר**. פרשם קרבן עולה ויורד (ויקרא ה) שחיצתו קרבן על הטומאה מנין שאין מחייבו על מנע אלא אס כן אוכל צאותה טומאה קדש או נכנס למקדש: **ודין הוא**. הרי אתה דן מאליו: **הואיל והזהיר וענש**. על הזדון טומאה

וקדשיו הזהיר וענש שנאמר (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיה ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיתיי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

ואם איתא. דלמר אחר שלג מני להו: **של אמר דיהה הימנה מיצעי** ליה. דיהה פלית"א צלע"ו: עמוקה וגבוה ללו דוקא קאמר אלא נראה כעמוקה: **י** **טפילה** לצהרם **מנלן**. לרצנן קצעי לה דאילו לרצי עקיבא לית ליה ריצוי טפילה לצהרת: **ספחני**. אספני: **כן יומו**. ציום הולדו: **מכבנין**. לשון הרחלים יולאות כבוות (שבת דף קג:): **וכמו** (גיטין דף יד:): נתנן ככנתי לבתי פרמו"ל והא' 6) צת נפש שקורין נושק"א שמצבדין צה פתיחות פי החלוק כך כשנולד הכבש והאס לוחכתו אין 8) אמרו נקי 9) צאותו יוס והרואה להנציטו למילת עושה לכבש מעטה עור ומכבנו עליו שלא יתפרד ונמלא הזמר מכוסה כל הימים: **מלכו של זה**. צהרת שהוא מלכו של סיד למעלה משאת שהוא מלכו של קרוס ולכן הן מטערפינן הצהרת והאיפרכו ואיפרכו של מלך זה סיד למעלה מאיפרכו של מלך זה סיד למעלה מקרוס וממילא שמעינן דסיד למטה משאת הוא: **אלא מלכו של זה למעלה מאיפרכיה דנפשי'**. כל איפרכוס הולך אחר מלכו כך כל מולדה מטערפת לאציה: הכי גרסינן ומלכו של **זה למעלה מאיפרכיה דנפשיה: מלכא ואלקפטא**. שני מלכים הם ומלכא חשיב מאלקפטא: **רופילא**. איפרכוס של מלכא: **וריש גלופא**. איפרכוס של אלקפטא: **כגון מלכא ואלקפטא**. כשמהלכין זה אחר זה כסדר זה הולכים: **האי זה למעלה מזה הוא אלא כגון מלכא ורופילא ואלקפטא וריש גלופא**. כשמהלכין שנים שנים כל איפרכוס הולך אחר מלכו: **צזור מלכא**. מלך פרס וקיסר מלך רומי וכל אחד יש לו איפרכוס: **הי מנייהו חשיב**. צזור או קיסר: **צחורשיא אילי** ליה. האיש הזה מוטמן ציערים כל ימיו שלא שמע צטייעה של מלכות רומי והוצרך לשאול זאת. ורצ פפא משום דאקדים רצא צזור מלכא לקיסר הוא דשילי' ורצא מיראה עשה שהיה מחמיו צמלכותו כדאמר צמס' חגיגה (דף ה:) **צדור דבי צזור** מלכא וגרצוהו: **רומי חייצם**. תרגום של רשעה שנאמר (מלכא ה) וקרלו להס גצול רשעה: **רצינא אחר**. משל דרצנן כגון גלימא דעמרא שהוא מלונן כשהוא חדש וליצונו מצהיק הרצה יותר משל טלית ישנה: **וגלימא דיוסנא ושחקיה**. שהחדש לבן הרצה משל ישן אצל החדשות של זו ושל זו קרצות להיות שוות. כך הצהרת גצוהה הרצה מן הסיד שהוא מולדמו ושאת מן הקרוס והאצות קרצים להיות שוים: **שאין הכסוב מדבר**. פרשם קרבן עולה ויורד (ויקרא ה) שחיצתו קרבן על הטומאה מנין שאין מחייבו על מנע אלא אס כן אוכל צאותה טומאה קדש או נכנס למקדש: **ודין הוא**. הרי אתה דן מאליו: **הואיל והזהיר וענש**. על הזדון טומאה

וקדשיו הזהיר וענש שנאמר (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיה ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיתיי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

ואם איתא. דלמר אחר שלג מני להו: **של אמר דיהה הימנה מיצעי** ליה. דיהה פלית"א צלע"ו: עמוקה וגבוה ללו דוקא קאמר אלא נראה כעמוקה: **י** **טפילה** לצהרם **מנלן**. לרצנן קצעי לה דאילו לרצי עקיבא לית ליה ריצוי טפילה לצהרת: **ספחני**. אספני: **כן יומו**. ציום הולדו: **מכבנין**. לשון הרחלים יולאות כבוות (שבת דף קג:): **וכמו** (גיטין דף יד:): נתנן ככנתי לבתי פרמו"ל והא' 6) צת נפש שקורין נושק"א שמצבדין צה פתיחות פי החלוק כך כשנולד הכבש והאס לוחכתו אין 8) אמרו נקי 9) צאותו יוס והרואה להנציטו למילת עושה לכבש מעטה עור ומכבנו עליו שלא יתפרד ונמלא הזמר מכוסה כל הימים: **מלכו של זה**. צהרת שהוא מלכו של סיד למעלה משאת שהוא מלכו של קרוס ולכן הן מטערפינן הצהרת והאיפרכו ואיפרכו של מלך זה סיד למעלה מאיפרכו של מלך זה סיד למעלה מקרוס וממילא שמעינן דסיד למטה משאת הוא: **אלא מלכו של זה למעלה מאיפרכיה דנפשי'**. כל איפרכוס הולך אחר מלכו כך כל מולדה מטערפת לאציה: הכי גרסינן ומלכו של **זה למעלה מאיפרכיה דנפשיה: מלכא ואלקפטא**. שני מלכים הם ומלכא חשיב מאלקפטא: **רופילא**. איפרכוס של מלכא: **וריש גלופא**. איפרכוס של אלקפטא: **כגון מלכא ואלקפטא**. כשמהלכין זה אחר זה כסדר זה הולכים: **האי זה למעלה מזה הוא אלא כגון מלכא ורופילא ואלקפטא וריש גלופא**. כשמהלכין שנים שנים כל איפרכוס הולך אחר מלכו: **צזור מלכא**. מלך פרס וקיסר מלך רומי וכל אחד יש לו איפרכוס: **הי מנייהו חשיב**. צזור או קיסר: **צחורשיא אילי** ליה. האיש הזה מוטמן ציערים כל ימיו שלא שמע צטייעה של מלכות רומי והוצרך לשאול זאת. ורצ פפא משום דאקדים רצא צזור מלכא לקיסר הוא דשילי' ורצא מיראה עשה שהיה מחמיו צמלכותו כדאמר צמס' חגיגה (דף ה:) **צדור דבי צזור** מלכא וגרצוהו: **רומי חייצם**. תרגום של רשעה שנאמר (מלכא ה) וקרלו להס גצול רשעה: **רצינא אחר**. משל דרצנן כגון גלימא דעמרא שהוא מלונן כשהוא חדש וליצונו מצהיק הרצה יותר משל טלית ישנה: **וגלימא דיוסנא ושחקיה**. שהחדש לבן הרצה משל ישן אצל החדשות של זו ושל זו קרצות להיות שוות. כך הצהרת גצוהה הרצה מן הסיד שהוא מולדמו ושאת מן הקרוס והאצות קרצים להיות שוים: **שאין הכסוב מדבר**. פרשם קרבן עולה ויורד (ויקרא ה) שחיצתו קרבן על הטומאה מנין שאין מחייבו על מנע אלא אס כן אוכל צאותה טומאה קדש או נכנס למקדש: **ודין הוא**. הרי אתה דן מאליו: **הואיל והזהיר וענש**. על הזדון טומאה

וקדשיו הזהיר וענש שנאמר (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיה ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיתיי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

ואם איתא. דלמר אחר שלג מני להו: **של אמר דיהה הימנה מיצעי** ליה. דיהה פלית"א צלע"ו: עמוקה וגבוה ללו דוקא קאמר אלא נראה כעמוקה: **י** **טפילה** לצהרם **מנלן**. לרצנן קצעי לה דאילו לרצי עקיבא לית ליה ריצוי טפילה לצהרת: **ספחני**. אספני: **כן יומו**. ציום הולדו: **מכבנין**. לשון הרחלים יולאות כבוות (שבת דף קג:): **וכמו** (גיטין דף יד:): נתנן ככנתי לבתי פרמו"ל והא' 6) צת נפש שקורין נושק"א שמצבדין צה פתיחות פי החלוק כך כשנולד הכבש והאס לוחכתו אין 8) אמרו נקי 9) צאותו יוס והרואה להנציטו למילת עושה לכבש מעטה עור ומכבנו עליו שלא יתפרד ונמלא הזמר מכוסה כל הימים: **מלכו של זה**. צהרת שהוא מלכו של סיד למעלה משאת שהוא מלכו של קרוס ולכן הן מטערפינן הצהרת והאיפרכו ואיפרכו של מלך זה סיד למעלה מאיפרכו של מלך זה סיד למעלה מקרוס וממילא שמעינן דסיד למטה משאת הוא: **אלא מלכו של זה למעלה מאיפרכיה דנפשי'**. כל איפרכוס הולך אחר מלכו כך כל מולדה מטערפת לאציה: הכי גרסינן ומלכו של **זה למעלה מאיפרכיה דנפשיה: מלכא ואלקפטא**. שני מלכים הם ומלכא חשיב מאלקפטא: **רופילא**. איפרכוס של מלכא: **וריש גלופא**. איפרכוס של אלקפטא: **כגון מלכא ואלקפטא**. כשמהלכין זה אחר זה כסדר זה הולכים: **האי זה למעלה מזה הוא אלא כגון מלכא ורופילא ואלקפטא וריש גלופא**. כשמהלכין שנים שנים כל איפרכוס הולך אחר מלכו: **צזור מלכא**. מלך פרס וקיסר מלך רומי וכל אחד יש לו איפרכוס: **הי מנייהו חשיב**. צזור או קיסר: **צחורשיא אילי** ליה. האיש הזה מוטמן ציערים כל ימיו שלא שמע צטייעה של מלכות רומי והוצרך לשאול זאת. ורצ פפא משום דאקדים רצא צזור מלכא לקיסר הוא דשילי' ורצא מיראה עשה שהיה מחמיו צמלכותו כדאמר צמס' חגיגה (דף ה:) **צדור דבי צזור** מלכא וגרצוהו: **רומי חייצם**. תרגום של רשעה שנאמר (מלכא ה) וקרלו להס גצול רשעה: **רצינא אחר**. משל דרצנן כגון גלימא דעמרא שהוא מלונן כשהוא חדש וליצונו מצהיק הרצה יותר משל טלית ישנה: **וגלימא דיוסנא ושחקיה**. שהחדש לבן הרצה משל ישן אצל החדשות של זו ושל זו קרצות להיות שוות. כך הצהרת גצוהה הרצה מן הסיד שהוא מולדמו ושאת מן הקרוס והאצות קרצים להיות שוים: **שאין הכסוב מדבר**. פרשם קרבן עולה ויורד (ויקרא ה) שחיצתו קרבן על הטומאה מנין שאין מחייבו על מנע אלא אס כן אוכל צאותה טומאה קדש או נכנס למקדש: **ודין הוא**. הרי אתה דן מאליו: **הואיל והזהיר וענש**. על הזדון טומאה

ואכל מבשר זבח השלמים ונכרתה וחייב קרבן על הטומאה שנאמר או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חיה טמאה וגו' מה זה שהזהיר וענש לא הוא אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זו הטומאה שחייב בה קרבן אינו אלא בטומאת מקדש וקדשיו. ודחיי' ואימא טומאת תרומה דהא אית בה הוהיר ועונש דכתיב ולא תשא עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו. ופרקינן תרומה עון מיתה היא ולא אשכחן בעון מיתה דחייב קרבן. ואמרינן נתי דאינו חייב קרבן קבוע עולה ויורד ליתחייב.

מסורת הש"ס

6) ג"צ פד. צבורי מא. מולין סג. 3) [טוטה ה:]. 2) [שבת נד. ד.] 4) [נלשון רומי הוא שר החיל. מוסף הערוך]. 5) [נ"י צערוך ערך מרג' מה שפירש צסס רב האגאון]. 1) ע"ו צ: 1.) 2) צ"ל אחר ד"ה ספחני. 3) [רש"ש מח"ו]. 4) צ"ל בלחמו. יעביין וכ"ה הרש"ל בדפוס הראשון. 5) צ"ל ולא יטמאו את מחניהם (במדבר ה, 3) ויקרא כג.) 6) [נ"י ע"ע מוס' פד. ח. ד"ה הא].

הגהות הב"ח

6) רש"י ד"ה מכבנין וכו' והוא בית נפש:

גליון הש"ס

תוס' ד"ח לא אשבחון וכו' וי"ל דח"ש עדיף פפי. וקסא ין דמ"מ אחרי דלמרי' מייז דהוי אשמיעת קול ולגבי תרומה ליכא כלל סבירא לא מליט דשון מיתה מייז קרבן דמייז דהוי שמיעת קול ושאר ממילא הסבירא לאוקמי צמחוי' ולא צמקדש מנח הסבירא דלא מליט דשון כרת דלסגי צעלה ויורד א"כ מאי פרי' ולימא בה למעטיה הקדש הא ליה ל"ג קרא דמסבירא מוקמי' צמחומה ולא צמקדש ומיחא דבה למעט תרומה ולי"ע:

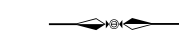
לעיו רש"י

פליתי"א [פלד"א]. חיור. פרומי"ל [פרדמ"ל]. סג. נושק"א. סיכה. ככבנה.

מוסף רש"י

עמוק. דהיינו שפל. כמראה חמה שגראת עמוקה. שפל מן הל (בברות חא.) חמה אלא צל ראית עמוקה. וכן כל לכן ושחור צבצר נראה הללן עמוק. כך צהרת לבנה היא (וחל"ו 20.) **שמכבנין** בן קסרינן צגד ספיו ציוס. טענה צמחוי' נקי ומשמר למרו שלא טיקו. למילת. לעשות צמחוי' כלי מילת. מכבנין. על שעשוי' כמין קרפי' ממכת לחצר הגגד, כמו נתנן ככניתי לנתי, שטיק"ל צלע"ו (שבת נד.) ועי' יחזקאל ב' יח.) ואלקפטא. דיוקס (נבחים 13:).

רבינו חננאל (המשך)

יטמאו את מחניהם. וענש שנאמר כל הנוגע במת כנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא [את משכן ה'] טמא ונכרתה וגר' (במקדש) [ובקדש] הוהיר אמר ריש לקיש בכל קדש לא תגע וגר ותניא כוותיה ומפורש בפרק אלו הן הלוקין בתחלתו 2) דאתקש קדש למקדש. ועוד מפורש ביבמות פרק הערל כי זו הגניעה אכילה היא. וענש ונפש כי תגע בכל טמא בטומאת אדם או בבהמה טמאה וגר

^[1] אולי צ"ל בתחלתו דמייירי בנאליה דאיתקש קודש וכו'.

מסורת הש"ס

א) [כריתות טו.י.], (ג ערכין טז. ע"ש [טוטה טו. ע"ש כריתות טו. ע"ש], א) [בסוטה טו. וכריתות טו. איתא לאשתריווי בקדשים אצל מלת בקהל דהכא בגמרא וכן בתוס' דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' אין לו מובן. שוב מלמדי בס' ב"ש ככתב בסוגיא דכריתות מפי ע"מנו ומפי עדות דג"ל הכא כמו דאיתא בכריתות ומלת בקהל דהכא טעות הוא עב"ל ואולם חידוש דתוס' דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' וגרסה לריב"ן וכו' הוכיחו ודקשו בלשונם לאשתריווי בקהל שני פעמים ונאין ספק דלריב"ן חקון וי"ל גם בתוס' על כיון לאשתריווי בקדשים], (ד) מיר יט. כז. תענית יא. ב"ק לא: נדרים י. א) [בתמורה לד. ובמיר כט.],

תורה אור השלם

1. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם:

ויקרא טז טז

הגהות הב"ח

א) נפ' הוא ואימא יולדת: (ב) שם מוכרע ואימא מזרע:

מוסף רש"י

נגעיה דאכפר ליה. יסורים ונשט של נגע כפרו לו על אותו חטא (סוטה טו.). לאישתרוויי (בקהל) בקדשים. שם טומאות שהצדיק הכחזו כפרה לטהרתו, וז חנה ויולדת ומזרע ומיר שנטמא (שם).

אי נמי בהנך דלאו בני גלות.

כגון שהרגו דרך עלייה או מי שינאה אכן מתחת ידו והוציא

הלה ראשו וקבלה: **מה חלק.** בטומאת מקדש משאר טומאות:

דמייטי עולה ויורד. ושאר שגגת עבירה בקרבן קצוע: **דמייטי**

שעירה ולא כשצה. ובשאר כריתות

או כשצה או שעירה: **חלק להקל**

קאמרינן. האי מה מצינו שחלק חילוק שהוא להקל מיבעי לן לאשכוחי דומיא דשעיר הפנימי דקולא הוא שיחיד מתכפר בקרבן לצור שלא חסר זו ממון משלו: **והאי חלוק להחמיר.**

שאס לא ימצא שעירה אלא בדמים יקרים יציאנה צעל כרחו: **ואימא יולדת.** שאס עבר עליה יום הכפורים אוכלת בקדשים בלא קרבן: **ולא לכל טומאתם.** וקרבן יולדת אינו צא לכפרה אלא לטהרה מטומאתה לאכול בקדשים: **ולרבי שמעון דאמר כו'.** במסכת נדה

בפרק המפלת (דף קז לא:): **יולדת חוטאת היא.** שכסכורעת לילד נשצעת שלא חוקק לזעלה: **ממקומו הוא מוכרע.** ואיכו לא לריך לכה דרשה דחלק: **מה חלק דמייטי לפרים** לא גרסינן שאין זה להקל שהפריס אינן קריבין ולמד הקרבן הס צאין ז' ימים לפני הקרבן והכי גרסינן אימא מזרוע. וחלק דדייה לא מיצטרך לפירושה דהא פריש גבי קושיא דיולדת ומאי חילוק דמיימא צעולה ויורד והיא גופה איתא צמזרוע: **ז' דברים.** מפרש במסכת ערכין בפרק יש צרכין. אלמא על חטאת אחי קרבן דיליה: **הסם מנגעיה איכפר ליה.**

בצנר נגעו נכפר לו העון: **ואימא נזיר טמא.** דכתיב (במדבר ו) וציוס השמיני יציא שתי תורים: **ולא לכל טומאתם.** וכי מיימתי נזיר קרבן למיחל עליה נזירות טהרה מיימתי כדכתי' (שם) והזיר לה' את ימי מזרו והימים הראשונים יפלו וגזרת הכחזו הוא דלא חילא נזירות עד דמיימתי קרבן: דרבי אלעזר הקפר במסכת תענית (דף יא.) : **חוטא הוא.** שזיער ע"מנו מן היין: **כי היכי דעביד לפני ולפנים.** דמפרש לעיל צמנינא אחת למעלה וז' למנ' מדס הפר וכן מדס השעיר ואתא האי וכפר על הקדש לאיתויי היכל שיעשה כמו כן על הפרוכת מצחון: **נייטי פר ושעיר אחריני קמ"ל.** וכפר מההוא גופיה והדר כתיב וכן יעשה לפרושי מה היא כפרה שהכחזו מזוה עליו שיהא ככל אשר עשה לפנים: **מיניה משמע.** ואייתר ליה וכפר על הקדש לדרשה: **ה"ג מאי ניהו יש צה ידיעה כו' ולא גרסינן** טומאה במקדש

מאי ניהו. והכי פירושא קתני מה פשעים שאינן בני קרבן אף חטאים ומאי ניהו טומאה דממעט מהאי קרא ההיא דבת קרבן ואיזו זו שיש צה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף: **האי צר קרבן.** עולה ויורד הוא ולמה לי למימר דלא ניכפר האי שעיר עלה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להביא קרבנו:

ניתלי

והשעיר אינו צא לכפר אלא על הטומאה ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה צא לו שזיער ע"מנו מן היין פעם שניה כדאמר בנזיר (דף ג. ע"ש) ששנה צחטא קרינן ציה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבינן אפילו נטמא צמזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא צאונס דלאו חוטא הוי לרבינן מציא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוי לרבינן לשון חסרון כמו (מלכים א ה) והייתי אני וצני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא חטאי ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

דאיתידע ציה סמוך לשקיעת החמה. ואס תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דצדידיה נמי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

ויש לומר דלא דרשין ציה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעוד יוס שראוי להביא קרבן אצל סמוך

לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר צשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אחידע ליה סמוך לשקיעה לא תלי:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

גִּילְדֵי עֲרִיּוֹת בּו' אִי בּמוֹזֵיד בּר כּמָלֵא הוּא. ובהנך דליכא קטלא

אלא כרת ליכא לאוקומה דהא איכא למיפרך צר מלקות

הוא כדפרישית: **וְאִימָא יוֹלְדָת.** פירש הקונטרס יולדת שעצר

עליה יום הכפורים תאכל בקדשים ואין צריכה להביא קרבן ואף על

גז דאס כן לא אחי לכלל חטאת אין

לחוש כיון דצטומאת מקדש וקדשיו

אחי לכלל חטאת כדפרישית לעיל ולא

מקרי נמי פעמים צשנה הואיל ואין

זמנה קצוע אלא פעם אחת צשנה

אצל קשה דהא צר קרבן הוא ואין

יכפר על צר קרבן וי"ל דהואיל

וקרבן יולדת לא אחי לכפרה אלא

להכשיר בקדשים אין זה צר קרבן

אפילו לר' שמעון דאמר יולדת

חוטאת היא מכל מקום עקרו אינו

אלא להכשיר בקדשים אצל קשה

מאי פריך דאי פריך שלא תלטרך

להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי

כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק

בתרא דכריתות (דף קז כו.) דיולדת כי

קמייתי קרבן לאשתריווי בקדשים

ולמיזר נמי משני דלא מיימתי אלא כתי

למיחל עליה נזירות טהרה לכן נראה

לרבינו תס דהכא מספק יולדת פריך

כגון ספק אס נפל הפילה אס רוח

הפילה ולא החזיקה עוצרה דאי

החזיקה בתר רוצא אזלינא כדמוכח

בפרק המפלת (מדה דף כט.) או

לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן

היא ואע"ג דמיימא חטאת העוף על

הספק כדאמרינן^א בסוף נדה (דף עב.)

לא חשיב צר קרבן מידי דהוה אחייבי

אשמות ולויין דלא חשיבי בני קרבן

בפרק בתרא דכריתות (דף כה:)

כיון דאין צאין אלא על הספק ועוד

דהא איכא עולת העוף שאין מצדיאן

על הספק והשתא פריך הכא דיתלה

לה השעיר עד לאחר יוה"כ שצביא

חטאת העוף וכן כל הני דצסמון

אצל בפרק בתרא דכריתות (דף כו.)

פריך דלא צביא כלל דהשתא אחי

שפיר דלא משני הכא כדמשני הסם:

אמר קרא אב"צ חטאתם. וא"ת

קרבן יולדת נמי איקרי

חטאת וי"ל דצעי שצא על חטאת

דומיא דפשעים ולא מלי לשנויי אמר

קרא וכפר דציוולדת נמי כתיב וכפר

והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול

בקדשים: **וְאִימָא מצורע.** ומאי

חלק וכו'. ואס תאמר והא מיימתי נמי

אשס וי"ל צחטאת שלו מיהא חלק

להקל: **ע"ז ז' דברים נגעים באין.**

תימה והא לא מיימתי צעלמא קרבן

אהנך עבירות אלא כשהוא מזרוע

והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמייתי

וגראה לריב"ן דס"ד דאחרוייהו מיימתי לכפרה ולאשתריווי בקהל ומשני

דלאו לכפרה מיימתי אלא לאשתריווי בקהל: **אימא נזיר טמא.**

פירוש ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמיימתי תורין אע"ג דמיימתי נמי

אשס מכל מקום הקרבן שחייבו הכחזו לצד מאשס חלק להקל:

וְלִרְבִּי אֶלְעָזָר הַקָּפֵר דאמר נזיר חוטא הוא כו'. ואס תאמר

והא לא איקרי חוטא אלא לפי שזיער ע"מנו מן היין

ועל פשעיה דאמר בנזיר (דף ג.

ע"ש) ששנה צחטא קרינן ציה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבינן אפילו נטמא צמזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא צאונס דלאו חוטא הוי לרבינן מציא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוי לרבינן לשון חסרון כמו (מלכים א ה) והייתי אני וצני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא חטאי ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

דאיתידע ציה סמוך לשקיעת החמה. ואס תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דצדידיה נמי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

ויש לומר דלא דרשין ציה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעוד יוס שראוי להביא קרבן אצל סמוך

לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר צשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אחידע ליה סמוך לשקיעה לא תלי:

ומאי

מאי פריך דאי פריך שלא תלטרך

להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי

כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק

בתרא דכריתות (דף קז כו.) דיולדת כי

קמייתי קרבן לאשתריווי בקדשים

ולמיזר נמי משני דלא מיימתי אלא כתי

למיחל עליה נזירות טהרה לכן נראה

לרבינו תס דהכא מספק יולדת פריך

כגון ספק אס נפל הפילה אס רוח

הפילה ולא החזיקה עוצרה דאי

החזיקה בתר רוצא אזלינא כדמוכח

בפרק המפלת (מדה דף כט.) או

לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן

היא ואע"ג דמיימא חטאת העוף על

הספק כדאמרינן^א בסוף נדה (דף עב.)

לא חשיב צר קרבן מידי דהוה אחייבי

אשמות ולויין דלא חשיבי בני קרבן

בפרק בתרא דכריתות (דף כה:)

כיון דאין צאין אלא על הספק ועוד

דהא איכא עולת העוף שאין מצדיאן

על הספק והשתא פריך הכא דיתלה

לה השעיר עד לאחר יוה"כ שצביא

חטאת העוף וכן כל הני דצסמון

אצל בפרק בתרא דכריתות (דף כו.)

פריך דלא צביא כלל דהשתא אחי

שפיר דלא משני הכא כדמשני הסם:

אמר קרא אב"צ חטאתם. וא"ת

קרבן יולדת נמי איקרי

חטאת וי"ל דצעי שצא על חטאת

דומיא דפשעים ולא מלי לשנויי אמר

קרא וכפר דציוולדת נמי כתיב וכפר

והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול

בקדשים: **וְאִימָא מצורע.** ומאי

חלק וכו'. ואס תאמר והא מיימתי נמי

אשס וי"ל צחטאת שלו מיהא חלק

להקל: **ע"ז ז' דברים נגעים באין.**

תימה והא לא מיימתי צעלמא קרבן

אהנך עבירות אלא כשהוא מזרוע

והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמייתי

וגראה לריב"ן דס"ד דאחרוייהו מיימתי לכפרה ולאשתריווי בקהל ומשני

דלאו לכפרה מיימתי אלא לאשתריווי בקהל: **אימא נזיר טמא.**

פירוש ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמיימתי תורין אע"ג דמיימתי נמי

אשס מכל מקום הקרבן שחייבו הכחזו לצד מאשס חלק להקל:

וְלִרְבִּי אֶלְעָזָר הַקָּפֵר דאמר נזיר חוטא הוא כו'. ואס תאמר

והא לא איקרי חוטא אלא לפי שזיער ע"מנו מן היין

ועל פשעיה דאמר בנזיר (דף ג.

ע"ש) ששנה צחטא קרינן ציה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבינן אפילו נטמא צמזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא צאונס דלאו חוטא הוי לרבינן מציא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוי לרבינן לשון חסרון כמו (מלכים א ה) והייתי אני וצני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא חטאי ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

דאיתידע ציה סמוך לשקיעת החמה. ואס תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דצדידיה נמי דרשין חטאים דומיא דפשעים:

ויש לומר דלא דרשין ציה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעוד יוס שראוי להביא קרבן אצל סמוך

לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר צשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אחידע ליה סמוך לשקיעה לא תלי:

ומאי

מאי פריך דאי פריך שלא תלטרך

להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי

כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק

בתרא דכריתות (דף קז כו.) דיולדת כי

קמייתי קרבן לאשתריווי בקדשים

ולמיזר נמי משני דלא מיימתי אלא כתי

למיחל עליה נזירות טהרה לכן נראה

לרבינו תס דהכא מספק יולדת פריך

כגון ספק אס נפל הפילה אס רוח

הפילה ולא החזיקה עוצרה דאי

החזיקה בתר רוצא אזלינא כדמוכח

בפרק המפלת (מדה דף כט.) או

לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן

היא ואע"ג דמיימא חטאת העוף על

הספק כדאמרינן^א בסוף נדה (דף עב.)

לא חשיב צר קרבן מידי דהוה אחייבי

אשמות ולויין דלא חשיבי בני קרבן

בפרק בתרא דכריתות (דף כה:)

כיון דאין צאין אלא על הספק ועוד

דהא איכא עולת העוף שאין מצדיאן

על הספק והשתא פריך הכא דיתלה

לה השעיר עד לאחר יוה"כ שצביא

חטאת העוף וכן כל הני דצסמון

אצל בפרק בתרא דכריתות (דף כו.)

פריך דלא צביא כלל דהשתא אחי

שפיר דלא משני הכא כדמשני הסם:

אמר קרא אב"צ חטאתם. וא"ת

קרבן יולדת נמי איקרי

חטאת וי"ל דצעי שצא על חטאת

דומיא דפשעים ולא מלי לשנויי אמר

קרא וכפר דציוולדת נמי כתיב וכפר

והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול

בקדשים: **וְאִימָא מצורע.** ומאי

חלק וכו'. ואס תאמר והא מיימתי נמי

אשס וי"ל צחטאת שלו מיהא חלק

להקל: **ע"ז ז' דברים נגעים באין.**

תימה והא לא מיימתי צעלמא קרבן

אהנך עבירות אלא כשהוא מזרוע

והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמייתי